

LUC VANSINA

Kapucijn tussen Antwerpen, Congo en Oekraïne

Nog steeds werkt broeder Luc VANSINA halftijds voor de Congolese kapucijnen, de rest van zijn tijd besteedt hij in het klooster in Antwerpen aan de internationalisering van solidariteit, ook door de kapucijnen zelf. Tussendoor reist hij naar Oekraïne om er kleinschalig vredeswerk te doen, ordestichter Franciscus van Assisi achterna.

‘Je bekommeren om zieke mensen is een vorm van gebed’

Erik DE SMET

De wortels van Luc VANSINA (57) liggen in het Vlaams-Brabantse Kortenaak, niet toevallig ook het dorp van zuster Jeanne DEVOS, bekend van haar werk voor huishoudpersoneel in India. „Zij en een andere zuster van de Jacht, Alphonsine STIERS, kwamen wel eens preken in de kerk en vertelden over een andere wereld. Ze getuigden echter ook van het evangelie dat hen bewoog. Zo’n leven wilde ik ook. En net zoals zij wilde ik naar de missies.”

–Hoe kwam u terecht bij de kapucijnen in Congo?

Vóór ik intrad bij de kapucijnen had ik al een beroep. Ik had een opleiding radiologie gevolgd, medische beeldvorming heet dat tegenwoordig. Mijn noviciaat deed ik in Frankrijk en in dat kader moesten we stage lopen. „Waarom niet in het buitenland?“, dacht ik. Ik vroeg of ik niet naar Libanon kon, maar mijn oversten stelden Congo voor omdat de kapucijnen daar een missie hadden. In 1986 bracht ik vier maanden door in Bwamanda, in de noordelijke Evenaarsprovincie. Ik was meteen verkocht.

Terug in België ging ik verpleegkunde studeren, om vervolgens een dispensarium op te richten voor de ngo CDI Bwamanda. In 1991 vroeg de ngo Memisa me voor hen een bureau in Congo te starten. Dat was een week vóór de eerste plunderingen. Franse para’s moesten me uiteindelijk evacueren en redden zo mijn leven.

In Ieper ging ik aan de slag als verpleger, maar ik wilde absoluut terug. Mijn mooiste actie – vind ik zelf – was de vredesboot van Memisa in 2001, de eerste keer sinds het begin van de oorlog dat een schip, beladen met hulpgoederen, vanuit Kinshasa de Evenaarsprovincie aandeed. Geef je in een negatieve context een positief signaal, dan is het resultaat altijd positief. Met Memisa plaatsten we toen ook de gevreesde want moeilijk te behandelen slaapziekte op de agenda van de Belgische regering.

–Dat alles is ontwikkelingswerk, geen missionering. Of heb ik het mis?

Toen Franciscus van Assisi zijn medebroeders uitzond, hield hij hen twee manieren van missioneren voor: het evangelie preken en onder de mensen gaan wonen en zo te tonen wie Christus is. Als missiona-

„De wereld reist rond, de kapucijnen reizen mee”, zegt broeder Luc Vansina. © Frank Bahn Müller

ris moet je niet per se preken. Deed ik het op die manier beter dan de klassieke missionaris? Het was alleszins anders. Ik koos er bewust voor om wel minderbroeder, maar geen priester te worden. Je bekommeren om zieken is voor mij een vorm van gebed. Het gaat om de liefdesboodschap die je brengt.

„De opdeling van de wereld in hokjes ligt voor altijd achter ons”

–Een kwarteeuw leven in Afrikaanse culturen, wat deed dat met u?

Als missionaris land je in Afrika met je geloof, maar evenzeer met je cultuur waarvan je meent dat ze beter is. Is dat wel zo? Achteraf bekeken, vind ik dat we onvolgende deden voor de inculturatie van het christendom in Afrika. Je krijgt klappen omdat je geconfronteerd wordt met het andere: polygamie, kroostrijke gezinnen, een andere wijze van omgaan met tijd.

Gaandeweg ben je in staat alles te plaatsen en te smaken. Afrikanen hebben meer geduld dan wij. Ook op medisch vlak moest ik van hen leren.

–Kon u nog wel terugkeren naar België?

Bij elke vakantie zag ik het Centraal Station in Antwerpen veranderen. Dat leek symbolisch voor mijn eigen vervreemding. Ik besloot een interculturele opleiding in Mechelen te volgen, ook al omdat de kapucijnengemeenschap in Antwerpen waarin ik werd opgenomen, op vraag van Rome, internationaal werd met medebroeders uit Polen en Congo. Ze zijn hier als missionaris en worden geconfronteerd met de grote onverschilligheid, maar hen ontmoeten, is erg boeiend. Een andere taak is de omvorming van het missiewerk van de kapucijnen naar een orgaan van internationale solidariteit. De opdeling van de wereld in hokjes ligt voor altijd achter ons. Er rezen nieuwe noden zoals conflictpreventie en migratie. Als ik naar en van Kinshasa reis, zit het vliegtuig vol Afrikanen. De wereld reist, de kapucijnen reizen mee.

–Behalve Congo en Vlaanderen zit nu ook Oekraïne in uw koffer?

Het conflict in Oekraïne doet me denken aan dat in Congo. Het gaat over loskomen uit een autoritair systeem en over confrontaties tussen bevolkingsgroepen. Zou er in Oekraïne zoiets mogelijk zijn als indertijd de vredesboot in Congo? Ik besliste mijn bachelorproef voor mijn interculturele opleiding te maken over actieve geweldloosheid in de Oekraïense context. Ik reisde zelf naar Oekraïne en vond er gehoor voor mijn voorstellen. Samen met Pax Christi en plaatselijke religieuzen bracht ik vijftig Oekraïners samen voor een dialoog. Voor velen was het een schok. Ze geven af op alles wat Russisch is, maar praten toch Russisch met elkaar. Conflicten worden in stand gehouden door belangenvermenging en corruptie, in Oekraïne net als in Congo.

Meer over KaVis Kapucijnen Internationale Solidariteit op <http://kapucijnen.be>.

Reageren op dit artikel? Dat kan op lezersbrieven@kerknet.be